

Kritik mot Migrationsverket för långsam handläggning av ett ärende om uppehållstillstånd som domstol återförvisat för ny handläggning

Bakgrund

I oktober 2021 avslog Migrationsverket AA:s ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd. Beslutet överklagades till migrationsdomstolen, som den 9 februari 2022 upphävde beslutet och återförvisade målet till Migrationsverket för fortsatt handläggning. I slutet på juni 2022 begärde AA, med stöd av 12 § förvaltningslagen (s.k. dröjsmålstalan), att verket skulle avgöra hans ärende. Migrationsverket avslog begäran den 30 juni 2022 med motiveringen att det kvarstod handläggningsåtgärder innan ärendet var klart för beslut.

Anmälan

I en anmälan som kom in till JO den 16 augusti 2022 förde AA fram klagomål mot Migrationsverket bl.a. för långsam handläggning av hans ärende om uppehållstillstånd efter att domstolen återförvisat ärendet till verket.

Utredning

Migrationsverket yttrade sig till JO den 5 december 2022.

Av Migrationsverkets redogörelse för handläggningen framgick bl.a. att den första aktiva handläggningsåtgärden i ärendet efter återförvisningen vidtogs den 1 november 2022, då diverse underlag hämtades in, och att ärendet avgjordes dagen efter.

Migrationsverket redovisade följande bedömning.

Migrationsverket kan konstatera att ärendet avgjorts genom beslut den 2 november 2022, knappt åtta månader efter att domen med beslut om återförvisning av ärendet till Migrationsverket fick laga kraft. Enligt Migrationsverkets rutiner ska ärenden som återförvisats från migrationsdomstol hanteras skyndsamt.

Detta ärende har inte hanterats skyndsamt, vilket Migrationsverket givetvis beklagar. Orsaken till den långa tidsutdräkten har inte gått att utröna utan förefaller handla om enstaka misstag i handläggningen. Då rutiner finns för återförvisade ärenden finns inte behov av något ytterligare förbättringsarbete i

denna del på myndigheten. Myndigheten behöver dock påminna om gällande rutiner i befintliga kanaler.

JO har tagit del av Migrationsverkets rutiner för hantering av återförvisade ärenden från domstol, som finns i verkets rutinhandbok för besök och bosättning (skapad 2008-05-29 och uppdaterad 2020-02-03).

Bedömning

Enligt 9 § förvaltningslagen ska ett ärende handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts.

När ett ärende återförvisas från domstol för prövning i sak ska beslutsmyndigheten återuppta handläggningen och ta ställning till den ursprungliga ansökan. Det är därför viktigt att myndigheten handlägger det återförvisade ärendet med särskild skyndsamhet. Ett återförvisat ärende ska behandlas med förtur. (Se mina beslut den 6 maj 2020, dnr 3173-2019 och 8169-2019, med där gjorda hänvisningar.)

Migrationsdomstolen återförvisade AA:s ärende till Migrationsverket för fortsatt handläggning den 9 februari 2022. Av utredningen framgår att den första åtgärden för att driva ärendet mot ett avgörande vidtogs först den 1 november 2022 och att ärendet avgjordes redan dagen efter. Detta trots att AA redan i juni 2022 hade begärt att ärendet skulle avgöras enligt 12 § förvaltningslagen.

Migrationsverket har inte hittat orsaken till dröjsmålet, men konstaterat att ärendet inte hanterats skyndsamt. Jag instämmer i den bedömningen. Migrationsverket borde omgående efter att ärendet kommit åter från domstolen ha återupptagit handläggningen och handlagt det med särskild skyndsamhet. Det är givetvis oacceptabelt att ett ärende som återförvisats från domstol blir liggande utan åtgärd i mer än åtta månader. Det är svårt att förstå varför de begränsade handläggningsåtgärder som återstod inte utfördes redan i samband med AA:s begäran om avgörande.

Migrationsverket kritiseras för att handläggningen efter återförvisningen inte varit tillräckligt skyndsamt.

I de ovan nämnda besluten från maj 2020 uttalade jag att Migrationsverket hade anledning att se över sina rutiner så att de överensstämmer med de uttalanden från JO som jag redovisade i de besluten. I ett beslut från maj 2021 noterade jag att rutindokumentet inte hade uppdaterats och förutsatte att Migrationsverket skulle se över rutinerna (se mitt beslut den 7 maj 2021, dnr 6470-2020).

Migrationsverket har i sitt yttrande i det här ärendet angett att det finns rutiner för hanteringen av ärenden som återförvisats från domstol och att det inte finns behov av justeringar. Jag kan dock notera att rutinerna inte har uppdaterats i enlighet med mina uttalanden i de tidigare besluten. Exempelvis framgår det

inte att återförvisade ärenden ska hanteras med särskild skyndsamhet och med förtur.

Migrationsverkets rutiner för hanteringen av återförvisade ärenden är alltså alltför bristfälliga. Jag förutsätter att Migrationsverket ser till att rutinerna överensstämmer med de uttalanden från JO som redovisats i de aktuella besluten.

Ärendet avslutas.

Per Lennerbrant

Ärendet har föredragits av Olle Molin. Byråchefen Maria Wagermark har deltagit i beredningen.